

Vlaamse overheid

Koning Albert II-laan 35 bus 33

1030 BRUSSEL

T 02 553 35 79 kantooruren van 9 tot 12u

ouderenzorg@vlaanderen.be

www.zorg-en-gezondheid.be

Covid Safe Ticket in de Vlaamse woonzorgcentra

Update **18 november 2021**

Sinds 30 oktober 2021 is bij decreet bepaald dat het inzetten van het Covid Safe Ticket (CST) of de coronapas toegestaan is bij bezoekers van 12 jaar en twee maanden en ouder van volgende voorzieningen voor residentiële opvang van kwetsbare personen:

- 1° ziekenhuizen;
- 2° **woonzorgcentra**;
- 3° revalidatieziekenhuizen;
- 4° voorzieningen voor personen met een handicap.

Sinds 1 november 2021 is het Covid Safe Ticket (CST) verplicht voor de bezoekers van een fitnesscentrum, café of restaurant.

Graag bezorgen we u namens de Vlaamse Taskforce COVID-19 Zorg meer specifieke informatie en een toelichting over de toepassing van het CST voor de woonzorgcentra.

1. VOORZIENINGEN VOOR RESIDENTIËLE OPVANG VAN KWETSBARE PERSONEN

In de tekst van het decreet van 29 oktober 2021 over het COVID Safe Ticket wordt, voor wat betreft de residentiële ouderenzorg, enkel verwezen naar “woonzorgcentra”.

De mogelijkheid om aan bezoekers een CST te vragen, geldt dus niet voor groepen van assistentiewoningen/serviceflatgebouwen, centra voor herstelverblijf en centra voor kortverblijf tenzij zij zich in dezelfde infrastructuur bevinden als het woonzorgcentrum én bezoekers het gebouw van het woonzorgcentrum moeten betreden om de GAW/SFG, CVH, CVK, ... te bereiken.

2. EEN “ÉN-ÉN-ÉN-VERHAAL”

De mogelijkheid tot het gebruik van het CST kan een extra veiligheidsmaatregel zijn, maar enkel in combinatie met de andere geldende maatregelen:

1. Blijvende aandacht voor de **hygiëne- en preventiemaatregelen**:
 - a. de zes gouden regels naleven: hygiëneregels, activiteiten bij voorkeur in de buitenlucht, afstand houden, nauwe contacten beperken, ...
 - b. blijvende aandacht voor een goede handhygiëne en omgevingshygiëne: zie werkinstrument “[Infectiepreventiebeleid in Vlaamse woonzorgcentra](#)”
 - c. correct dragen van een mondneusmasker – [zie de Kaderrichtlijn COVID-19 residentiële ouderenzorgvoorzieningen](#);
2. **Vaccineren**;
3. **Contactopsporing**

De voorziening staat er voor in dat zij, bij een eventuele uitbraak, de gegevens van de hoog-risicocontacten (= nauwe contacten of hoog-risicocontacten) van de afgelopen drie dagen kan aanleveren;
4. **Ventileren en verluchten**: we roepen op om – ondanks de dalende temperaturen – hier blijvend aandacht aan te schenken;
5. Alertheid voor **symptomen** en het snel én adequaat reageren op symptomen en **hoog-risicocontacten**: strikte opvolging van de richtlijnen over contactdruppelisolatie (CDI) en kamerisolatie, teststrategie, het uitvoeren van een risico-analyse (tijdig schakelen naar onrustwekkende uitbraak met daaraan verbonden maatregelen) en de te volgen stappen zoals toegelicht in de [Kaderrichtlijn COVID-19 Ouderenzorg](#) onder 9.4. Praktische toepassing testbeleid in functie van het contactonderzoek en uitbraakbeheersing;

Alle maatregelen samen vormen een onlosmakelijk geheel in het beleid ter voorkoming van besmetting en/of de verdere verspreiding ervan.

Dit betekent dat alle bezoekers zowel bij het betreden van de voorziening, als tijdens de verplaatsing in de voorziening en tijdens de bezoekmomenten een chirurgisch mondneusmasker dragen. Deze richtlijn geldt dus tijdens de contacten met de bewoner, ongeacht of de afstandsregel al dan niet kan worden nageleefd en ongeacht of de voorziening van bezoekers een CST vraagt.

3. IS EEN CST VERPLICHT?

Een voorziening is **niet verplicht** het CST te vragen aan haar bezoekers van het WZC. Het is dus de vrije keuze van een voorziening om al dan niet aan de bezoekers een CST te vragen.

Als de voorziening beslist tot invoering van het CST voor bezoekers, zal zij dit beleid consequent moeten doorvoeren en dus steeds iedere bezoeker moeten controleren. Dit houdt ook in dat de toegang moet geweigerd worden aan bezoekers die – om welke reden dan ook - geen CST kunnen of willen voorleggen. **Dit sluit niet uit dat, indien een bezoeker geen CST kan of wil voorleggen, een voorziening alternatieve contactmogelijkheden (evenwel zonder toegang tot de voorziening) zoals raambezoek, video-bellen, ... kan aanbieden om contacten tussen bewoner en bezoeker alsnog mogelijk te maken.**

4. VOORWAARDEN BIJ GEBRUIK VAN HET CST

Het CST voor toegang tot residentiële voorzieningen kan gevraagd worden vanaf de leeftijd van 12 jaar en twee maanden.

De mogelijkheid tot het vragen van een CST beperkt zich tot bezoekers in de enge zin, namelijk familie, vrienden, kennissen, ... van een bewoner.

Worden **niet** als bezoekers beschouwd: de uitbater, de directieleden, personeel, zelfstandige of vrijwillige medewerkers die:

- o zich aanbieden om zorg te krijgen of bij wijze van algemene consultatie (bijv. patiënten of zorgbehoevenden);
- o deelnemen aan of in de zorgverlening, en vanuit die optiek bekend zijn bij de directie (bv. huisarts, kinesist, (geregistreeerde) vrijwilliger, mantelzorger, ...);
- o omwille van een noodzakelijkheid vanuit dienstverlening of zorg toegang tot de voorziening moeten verkrijgen en voor zover deze personen bij de voorziening gekend zijn bv. (bijvoorbeeld de situatie waarbij iemand naar het woonzorgcentrum wordt geroepen om zijn/haar palliatief familielid of stervende ouder bij te staan).

Concreet betekent dit dat een voorziening geen CST kan vragen van vrijwilligers, externe zorgverleners, mantelzorgers, externe kinesist, enz.

Aan de categorieën van personen waarop het gebruik van het CST niet van toepassing is, zoals bijv. in palliatieve situaties, kunnen wel bijkomende sanitaire maatregelen worden opgelegd, zoals bijv. het dragen van beschermende kledij, enz.

5. WIE MAG HET CST CONTROLEREN?

Uit het Samenwerkingsakkoord van 14 juli 2021:

Art. 13. §3 Voor de in artikel 12 bepaalde doeleinden, mag het digitaal EU-COVID-certificaat of het door de houder gegenereerde COVID Safe Ticket uitsluitend worden gelezen door middel van de CST-module van het COVIDScan-applicatie zoals bedoeld in

artikel 17 en mag het identiteitsbewijs worden gevraagd tot nazicht overeenkomstig artikel 12, § 1 en dit door de volgende personen:

1° de personen die instaan voor de toegangscontrole van het massa-evenement;

2° de personen die instaan voor de toegangscontrole van het proef- en pilootproject;

3° de personen die instaan voor de toegangscontrole van de dancing of discotheek;

4° de personen die instaan voor de toegangscontrole van de congressen of handelsbeurzen en de personen die instaan voor de toegangscontrole van inrichtingen die behoren tot de culturele, feestelijke en recreatieve sector;

5° bij gebreke aan de personen zoals vermeld in 4° de uitbater en directies van aangelegenheden en voorzieningen waarvoor het gebruik van het COVID Safe Ticket kan worden ingezet en diens personeel voor zover deze op limitatieve wijze worden ingezet en belast met de controle van het COVID Safe Ticket;

6° het personeel van een bewakingsonderneming of interne bewakingsdienst zoals bedoeld in de wet van 2 oktober 2017 tot regeling van de private en bijzondere veiligheid.

Dit betekent dat de directie en/of uitbater van een woonzorgcentrum, als deze beslist om van bezoekers een CST te vragen, dit zelf kan controleren ofwel hiertoe personeelsleden kan aanduiden.

6. KUNNEN VRIJWILLIGERS BELAST WORDEN MET DE CONTROLE VAN HET CST?

In de bepaling van artikel 13. §3 – 5° van het Samenwerkingsakkoord wordt verwezen naar “de uitbater en directies van aangelegenheden en voorzieningen waarvoor het gebruik van het COVID Safe Ticket kan worden ingezet en diens personeel voor zover deze op limitatieve wijze worden ingezet en belast met de controle van het COVID Safe Ticket”.

De notie “personeelslid” wordt in het decreet of het samenwerkingsakkoord niet verder gedefinieerd of uitgeklaard.

Alhoewel ‘vrijwilligers’ niet onder de strikte definitie (gangbare betekenis) van personeel vallen, lijkt het verdedigbaar hen in te zetten voor de controle van het Covid Safe Ticket onder volgende twee voorwaarden die beiden moeten voldaan zijn:

1. het gaat om **geregistreerde** vrijwilligers, overeenkomstig de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers. We mogen veronderstellen dat geregistreerde vrijwilligers (vrijwilligers waarvoor voldaan wordt aan alle bepalingen uit de wetgeving op het vrijwilligerswerk: contract, afsprakennota, verzekering, ... - zie bijv. <https://vrijwilligerswerk.be/wetgeving/slim-vrijwilligen>) eenzelfde “nauwe” band hebben met de organisatie als een personeelslid. Dit evenwel zonder dat er, voor wat betreft vrijwilligers, sprake is van een arbeidsovereenkomst of een arbeidsrechtelijke relatie. Geregistreerde vrijwilligers zijn evenwel via een vrijwilligersovereenkomst/afsprakennota aan de organisatie verbonden;
2. het gaat om **geregistreerde** vrijwilligers die **al gekend zijn** bij het woonzorgcentrum en die in de normale werking van het woonzorgcentrum meedraaien, niet om personen die de voorziening als vrijwilliger aantrekt om het Covid Safe Ticket te gaan controleren.

In die context kunnen geregistreerde vrijwilligers belast worden met de controle van het CST.

Verder is er nog de bepaling in art. 13. §3 – 5° “... op limitatieve wijze ...”. Om hieraan te voldoen, is het nodig om op het niveau van de voorziening een lijst aan te leggen van personeelsleden en geregistreerde vrijwilligers die belast worden met de controle van het CST. Op die wijze is het steeds duidelijk wie dergelijke controles uitvoert en wie niet.

Tenslotte nog volgende bedenkingen:

- bij het toekennen van deze taak aan vrijwilligers moet rekening gehouden worden met de vaststelling dat de aard van het werk en het werk zelf moeten kunnen uitgeoefend worden door vrijwilligers. Vrijwilligerswerk is onverplicht, waardoor een vrijwilliger steeds, zonder de opgave van een motivering, een einde moet kunnen maken aan het vrijwilligerswerk;
- omdat deze vrijwilligers persoonsgegevens zullen verwerken, is het aangewezen dat bij het inschakelen van vrijwilligers voor de controle van het CST, zij gebonden zijn door een geheimhoudingsverklaring;
- vrijwilligerswerk is, overeenkomstig de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers, alleen mogelijk bij feitelijke verenigingen of private of publieke rechtspersonen zonder winstoogmerk.

7. CONTROLE VAN DE IDENTITEIT

De verwerking van persoonsgegevens van het digitaal EU-COVID certificaat (CST) beoogt het lezen en zonodig, het genereren van het CST via de CST-module van de COVID-Scan-applicatie, om het volgende te controleren en verifiëren:

1. of de houder van het digitaal EU-COVID-certificaat voldoet aan de voorwaarden om toegang te verkrijgen tot een massa-evenement of proef- en pilootproject, dancings en discotheken of de aangelegenheden en voorzieningen waarvoor het gebruik van het CST kan worden ingezet;
2. via een identiteitsbewijs, de identiteit van de houder van een digitaal EU-COVID-certificaat.

Het is dus toegestaan om een identiteitsbewijs te vragen om de identiteit van de houder van het CST te controleren.

8. TIJDELIJK GEBRUIK VAN EEN CST?

Mag een voorziening enkel in bepaalde periodes (bijv. herfstvakantie, eindejaarsperiode) het CST vragen van bezoekers aan het woonzorgcentrum en de andere periodes niet?

Hoewel dit niet expliciet verboden is, verdient dit zeker geen aanbeveling.

9. REGISTRATIE IN HET E-LOKET?

De keuze van een voorziening om het CST te verplichten voor bezoekers moet **niet** geregistreerd worden in het e-loket, noch op een andere manier aan Zorg en Gezondheid gemeld worden.

10. BEPERKING VAN BEZOEKUREN DOOR DE INVOERING VAN HET CST?

Mag een voorziening de bezoeken beperken door de noodzakelijke toegangscontrole als zij het CST invoert?

Neen. De bezoekmogelijkheden mogen niet worden beperkt door de invoering van het CST.

11. VERGOEDING VOOR DE EVENTUELE KOSTEN DIE HET CST MET ZICH MEEBRENGT?

Er is geen vergoeding, tegemoetkoming of extra ondersteuning voorzien voor woonzorgcentra die er voor kiezen om aan de bezoekers een CST te vragen.

12. CST IN DE HORECA

~~De Vlaamse Taskforce COVID-19 Zorg besliste op 27 oktober 2021 dat als een woonzorgcentrum in de cafetaria, de brasserie of het restaurant ook bezoekers en/of externen toelaat, zij de werking ervan moet aligneren op de regels van de horeca, wat het kunnen voorleggen van een CST impliceert.~~

~~Als het woonzorgcentrum voor de toegang tot de voorziening al een CST vraagt, moet dat niet bijkomend gebeuren voor de cafetaria.~~

~~De verplichting om een CST te kunnen voorleggen, geldt ook voor de medewerkers die gebruik maken van de cafetaria. Voor mogelijke niet-gevaccineerde medewerkers die de cafetaria niet kunnen gebruiken, moet een alternatief worden voorzien.~~

~~De Vlaamse Taskforce COVID-19 Zorg zal deze maatregel op relatief korte termijn evalueren.~~

Als het woonzorgcentrum voor de toegang tot de voorziening al een CST vraagt, moet dat niet bijkomend gebeuren voor de cafetaria/brasserie.

De eerder door de Vlaamse Taskforce COVID-19 Zorg genomen beslissing inzake het gebruik van het Covid Safe Ticket (CST) in de cafetaria/brasserie van een woonzorgcentrum, werd - rekening houdende met de evolutie van de besmettingen in de WZC en om praktische redenen - op vraag van de koepelorganisaties ouderenzorg herbekeken.

Elke voorziening kan, voor wat betreft de werking van de cafetaria/brasserie, een keuze maken:

- ofwel is de toegang tot de cafetaria/brasserie beperkt tot **bewoners en bewoners met hun bezoekers**, en is er geen toegang voor het algemene publiek, dan geldt het verplicht voorleggen van een CST niet;
- ofwel opteert de voorziening er voor om ook het algemene publiek toe te laten tot de cafetaria/brasserie. Dit betekent dat de voorziening er toe gehouden is om de interfederaal bepalingen en richtlijnen en de protocollen die gelden voor de horeca te

volgen. Dit betekent dat de voorziening voor wat betreft de toegang tot de cafetaria/brasserie verplicht is om sinds 1 november 2021 het CST te vragen. De verplichting om een CST te kunnen voorleggen, geldt in deze situatie ook voor de medewerkers die gebruik maken van de cafetaria/brasserie. Voor mogelijke niet-gevaccineerde medewerkers die de cafetaria/brasserie niet kunnen gebruiken, moet een alternatief worden voorzien.

De voorziening maakt die keuze en is consequent in het opvolgen van die keuze.

13. MEER INFO

- voor lokale besturen: <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/corona>
- voor de horeca-protocollen: <https://www.horecavlaanderen.be/corona-info>
- het Covid Safe Ticket (CST):
 - o <https://www.vlaanderen.be/het-covid-safe-ticket-als-toegangsvoorwaarde>
 - o <https://www.vlaanderen.be/het-covid-safe-ticket-als-toegangsvoorwaarde/het-covid-safe-ticket-als-toegangsvoorwaarde-in-fitnesscentra-en-horeca-activiteiten>
 - o <https://www.vlaanderen.be/covid-certificaat>, inclusief een lijst met Veel Gestelde Vragen (FAQ)
 - o tel. **078 78 78 50** -> de COVID-certificatenhelpdesk: met vragen over COVID-certificaten kunt u terecht bij de helpdesk van de Vlaamse overheid. Een voorlichter spreken, kan op weekdays tussen 9 en 19 uur en op zaterdag tussen 10 en 18 uur.
 - o voor andere vragen zoals over de toepassing van de wetgeving ivm CST kunt u terecht op [1700](https://www.1700.be).
- het scannen van een Covid Safe Ticket: <https://www.covidscan.be/nl/>
